

POSTANOWIENIE

28 kwietnia 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Agnieszka Piotrowska

na posiedzeniu niejawnym 28 kwietnia 2026 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa M.B., P.W. i S.B.

przeciwko A.B.

o zapłatę,

na skutek skargi kasacyjnej A.B.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach

z 6 października 2023 r., V ACa 572/21,

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) oddala wniosek pozwanej o zasądzenie od powodów kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 6 października 2023 r., wydanym w sprawie z powództwa M.B., P.W. i S.B. przeciwko A.B. o zapłatę, Sąd Apelacyjny w Katowicach oddalił apelację pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego w Rybniku z 10 sierpnia 2021 r. Pozwana wniosła skargę kasacyjną, opierając wniosek o jej przyjęcie do rozpoznania na przyczynach kasacyjnych objętych art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia przysługującym od prawomocnych orzeczeń sądu drugiej instancji, służącym ochronie interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni i stosowania prawa, wkład Sądu Najwyższego w rozwój orzecznictwa i nauki prawa oraz eliminowanie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu nieważnym lub orzeczeń oczywiście niezgodnych z prawem. Stosownie do 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania w razie wykazania przez stronę, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Z punktu widzenia funkcji oraz założeń skargi kasacyjnej jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia, rolą „przedsądu” jest wstępna selekcja skarg pod kątem spełniania wymienionych wyżej kryteriów (przyczyn kasacyjnych) kwalifikujących skargę do jej przedstawienia Sądowi Najwyższemu w celu merytorycznego rozpoznania.

W ramach jedynej podstawy skargi kasacyjnej pozwana zarzuciła naruszenie przez Sąd Apelacyjny art. 327¹ § 1 w zw. z art. 387 § 2¹ w zw. z art. 391 §1 k.p.c. We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania podniosła, że jest ona oczywiście uzasadniona ze względu na rażące i oczywiste naruszenie przytoczonych przepisów postępowania oraz powołała się na uzasadnienie tej podstawy kasacyjnej.

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania na jej oczywistej zasadności nakładało na skarżących powinność wykazania, że Sąd drugiej instancji dopuścił się oczywistego naruszenia przytoczonych we wniosku przepisów prawa materialnego lub procesowego, dostrzegalnego *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej. Oczywiście jest tylko to, co można dostrzec bez potrzeby głębszej analizy sprawy. Zarzucane uchybienia muszą mieć zatem kwalifikowany charakter, dotyczyć konkretnych przepisów prawa i być dostrzegalne w sposób jednoznaczny i oczywisty, na pierwszy rzut oka, co skarżący winien wykazać we wniosku bez odwoływania się do podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia, które nie podlegają badaniu na etapie tak zwanego przedsądu (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z 12 grudnia 2000, V CKN 1780/00, OSNC

2001, Nr 3, poz. 52; z 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, OSNC 2001, Nr 10, poz. 156 oraz z 15 czerwca 2018 r., III CSK 38/18). Należy też przypomnieć, że zgodnie z powszechnie aprobowanym w orzecznictwie i nauce prawa poglądem, o przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania nie decyduje *per se* nawet oczywiste naruszenie konkretnego przepisu, lecz jego skutek polegający na wydaniu oczywiście nieprawidłowego orzeczenia, które nie może się ostać (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 r., Nr 13, poz. 230).

Skarżąca nie wykazała oczywiście, widocznej *prima vista* wadliwości zaskarżonego wyroku. Uzasadnienie tego wyroku poddaje się, wbrew zarzutowi skarżącej kontroli kasacyjnej, albowiem umożliwia zrekonstruowanie motywów, którymi kierował się Sąd Apelacyjny, aprobując ocenę dowodów i ustalenia faktyczne Sądu Okręgowego oraz uznając zarzuty apelacji pozwanej za niezasadne. Poza tym uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania sprowadza się, w istocie, do kwestionowania oceny dowodów przeprowadzonej przez Sąd oraz ustaleń, stanowiących podstawę faktyczną zaskarżonego postanowienia, co nie jest dopuszczalne w postępowaniu kasacyjnym (art. 398¹³ § 2 i art. 398⁹ § 3 k.p.c.).

W tym stanie rzeczy orzeczono, jak w sentencji. Sąd Najwyższy oddalił zawarty w skardze wniosek pozwanej, reprezentowanej przez pełnomocnika ustanowionego z urzędu, o zasądzenie od powodów na rzecz pozwanej kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego powiększonych o należny podatek od towarów i usług. Wobec odmowy przyjęcia skargi pozwanej do rozpoznania, nie było podstaw do obciążenia powodów tymi kosztami (zob. uchwała Sądu Najwyższego z 7 października 2021 r., III CZP 51/20, OSNC 2022, Nr 5, poz. 47). Pełnomocnik pozwanej z urzędu nie domagał się natomiast przyznania tych kosztów na jego rzecz od Skarbu Państwa na podstawie art. 29 ust. 1 ustawy z 26 maja 1982 r. o adwokaturze (tekst jedn.: Dz. U. z 2024 r., poz. 1564), zaś Sąd Najwyższy nie ma podstaw prawnych do działania w tej kwestii z urzędu. Niezbędne jest bowiem złożenie przez pełnomocnika z urzędu wniosku o zasądzenie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej, o którym mowa w § 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 14 maja 2024 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa albo jednostki samorządu terytorialnego kosztów

nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. z 2024 r. poz. 763), najpóźniej do dnia podpisania przez Sąd Najwyższy sentencji orzeczenia kończącego postępowanie (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 20 sierpnia 2021 r., III CNP 12/20.). Pełnomocnik skarżącej zaniechał jednak złożenia stosownego wniosku w tym przedmiocie, co spowodowało wygaśnięcie roszczenia o przyznanie kosztów. Należy przy tym podnieść, że ewentualny wniosek pełnomocnika z urzędu o uzupełnienie postanowienia Sądu Najwyższego o odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania przez przyznanie mu od Skarbu Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanej z urzędu w postępowaniu kasacyjnym podlegałby, jako spóźniony, oddaleniu (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 30 stycznia 2023 r., II CSK 384/20).

Agnieszka Piotrowska

(A.D.)

[SOP]